

Μακρὰ στήν ἄκρη τ' οὐρανοῦ, κάτι σὰ φῶς κατακόκκινο πού μοιάζει καὶ σὰν πυρκαϊά! ... Τώρα ξημερώνει; Τώρα βραδυνάει; Ποιὸς τὸ ξέρει; Νύχτα εἶναι παντοῦ, κι ὅλο σκιὲς κι ἀξεδιάλυτα, ὅλα τὰ πράματα μεσ' τὸ σκοτάδι ... Ἐνα σκοτάδι παράξενο πού κάποια ἀπόχρωση μπλὲ τοῦ δίδει τὸ κόκκινο ἐκεῖνο λυκόφωτο ... Δεξιὰ στὸ βάθος, σὰν ξωτικὸ ἕνας μύλος μὲ κατεβασμένες τὶς φτερωτὲς θαμποφαίνεται ... Ποιὸς ξέρει ποῦ. Κι ἐδῶ μπροστὰ βράχοι μεγάλοι ἢ ἀμμουδιά, καὶ τὰ νερὰ δλοκόκκινα... μὰ βάρκα τραβηγμένη κι ἕνας ἄνθρωπος πού σκυφτὸς στὸ πλάι της κάτι πασκίζει. Τίποτα ἄλλο: Ὁ ἄνθρωπος σκυφτὸς στὴ βάρκα, τὸ νερὸ τὸ κόκκινο, ἕνα καλάθι ριγμένο στήν ἀμμουδιά... —κι ὅπως τὸ φῶς πέφτει κατακόκκινα βάφει καὶ τὶς πέτρες καὶ τὸ καλάθι καὶ τὰ μαλλιά τ' ἀνθρώπου. Κι' ὅπου σκοτάδι ἀπλώνεται, μὰ νύχτα βαρεῖ ἀθλιμένη σωριάζεται.

Ἄν ἔλειπε ἀπὸ μακρὰ τὸ φῶς ἐκεῖνο πού μοιάζει καὶ σὰν πυρκαϊά τίποτα δὲ θὰ ξεχώριζε καὶ θᾶσανε ὅλα σκεπασμένα, ἀξεδιάλυτα, ἀνύπαρχτα. ... Μὰ τί νᾶναι; Τί νᾶναι τὸ φῶς τὸ κατακόκκινο πέρα ἐκεῖ στὸ βάθος τ' οὐρανοῦ; Εἶναι ποξημερώματα ἢ εἶναι οἱ ὕστερες ἀναλαμπὲς τῆς μέρας; Εἶναι ποξημερώματα κι ὁ ἄνθρωπος σπρώχνει τὴ βάρκα του, πρὸς κάποιες μαγικὲς ἀχτὲς πού ἄκουσε, ἔχουνε στὰ βάθη τους, κοράλλια καὶ μαργαριτάρια καὶ ξανθὲς σειρηνοῦλες σὲ φιλντισένια κοχύλια; Ἡ μὴ εἶναι Θέ μου σὲ ὕστερες ἀναλαμπὲς τῆς μέρας κι ὁ ναύτης σέρνει ὀλαδειανὴ τὴ βάρκα του, ὀλαδειανὴ καὶ τὴν ψυχὴ του, γυρνώντας ἀπὸ μακρινὰ κι ἀνώφελα ταξίδια; ...

Τί νᾶναι; ...

Ἀνεξήγητη ἡ σκέψη τῆς Ἀντιγόνης νὰ μοῦ κἀνὴ αὐτὸ τὸ ταμπλό... Τριγυρισμένη μὲ τὴ γλυκειὰ φύση τῆς Ρώμης πῶς νὰ μὴ μοῦ ζωγραφίσει τῆς ἀνοιξης καμὶ χαρωπὴ εἰκονοῦλα; Ἐνα κλαδάκι ἀνθισμένη μυγδαλιά!... ἕνα ματσάκι μενεξέδες... ἕνα καραβάκι μὲ δλάνοιχτα τὰ κάτασπρα πανιά... Θάτανε καλομελέτητο τὸ δωρὸ της, καὶ μοῦ φαίνεται ἡ ψυχὴ μου ὥσὰν ὠραῖο σύμβολο τῆς ζωῆς μου τῆς αὐριανῆς θὰ τὸ ἀγάπιζε. Ἡ μυγδαλιά πού ἀνθίζει μέσα στήν καρδιά τοῦ χειμῶνα μᾶς παρηγορᾷ γιὰ τὴν ἐρχομένη ἀνοιξη... Κάτι θὰ μοῦλεγε καὶ μένα... Θὰ μοῦλεγε δὲν ἔχουνε καμὶ σημα-

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στή σελίδα 180

σία σήμερα οἱ παραξενέες μου δνειροπόλησες. Αὔριο. . . αὔριο ξημερώ-
νει μιὰ ὁμορφη γιορτάσιμη μέρα. . . γύρω μου καινούργιες ἀγάπες
θ' ἀνθίσουνε. . . Ἐνα σπῖτι δικό μου μὲ περιμένει. . . κι ἐκεῖ ὅλα
εἶναι χαρούμενα κι εὐτυχισμένα κι ἀνοιξιάτικα. . . Μὰ τὸ δῶρο τῆς
ἀδερφῆς μου μιὰ θλίψη μοῦδωσε νὰ δοκιμάσω. . . Εἶναι ξημερώματα
ἢ τὴν ὥρᾴ βραδυάζει; . . . Ἡ ζωὴ ποὺ θ' ἀνοιγῇ σὲ λίγο μπροστά
μου ποὺ θὰ μὲ φέρει; . . . Ἐνα μυστήριο ἀξεδιάλυτο στέκεται πάντα
μπροστά ἀπὸ κάθε ἀπόφασή μας. . .

Κάτι σὰ φῶς βλέπομε γλυκὸ νὰ ροδίζει μακρυνά. Ἐνα φῶς
γλυκότατο ποὺ χαϊδευτικά πέφτει στὰ νερὰ τῆς θάλασσας ποὺ θὰ
ταξειδέψομε. . .

Πέφτει καὶ στὰ μαλλιά μας ἐπάνω καὶ τυλίζει μας ὅλους, ἐκεῖ
ποὺ σκυφτοὶ στὴ βάρκα μας κάτι πασιζόμε. . . Σὲ λίγο φεύγομε! . .
Μ' ἀξαρνα μιὰ θλίψη σὰν ἀνατρίχιασμα προαίστησης κακότητος
γεμίζει τὴ ψυχὴ μας. . .

Τὸ ἴδιο γλυκὸ φῶς θὰ ροδίζει πάλι ἀπὸ μακρυνὰ τὴν ἴδια θάλασ-
σα καὶ μᾶς ποὺ σκυφτὰ στὴ βάρκα μας κάτι θὰ πασιζόμε. . . Ὅλα
τὰ ἴδια θὰ ξεχωρίζουν στὸ σκοτάδι, κι ὅμως τὸ φῶς ἐκεῖνο θάνα
οἱ ὕστερες ἀναλαμπές τῆς μέρας ποὺ θὰ πέφτουν νὰ μᾶς τυλίζουν
κατακουρασμένους, μὲ τὴ ψυχὴ πολυπικραμένη γυρίζοντας ἀπ' ἀνώ-
φελα καὶ μάταια ταξίδια.

Ἐγὼ δὲ θὰ τὰ συλλογίζομουν πάλι αὐτὰ ἂν ἔλειπε τὸ δῶρο
τοῦτο τῆς ἀδερφῆς μου. . . Ποτὲ δὲ θὰ εἴξερα πὼς ἔνα παρόμοιο
προαίσθημα μπορετὸ νὰ κρυβόταν στὴ ψυχὴ μου. . . Ἄν ἦταν ἔνα
κλαδάκι μυγδαλιᾶς τίποτα δὲ θ' ἄβαζε ὁ νοῦς μου. . . θὰ τὸ κύταζα
μιὰ στιγμὴ, θὰ χαμογελοῦσα μ' ἀγάπη στὴν ἐνθύμηση τοῦ χαριτω-
μένου χειριοῦ ποὺ ἔστειλε γιὰ μένα, ἔνα τόσο γλυκὸ χαιρετισμὸ καὶ
θὰ διᾶλεγα τὸ πιὸ φανερό μέρος τοῦ σπιτιοῦ μου νὰ τὸ βάλω γιὰ
νᾶναι πάντα μπρὸς καιρὰ νὰ τὸ καμαρώνω.

Τώρα σὰν κάτι θλιβερὸ μοῦ μηνᾶ καὶ μοῦ λέει. . .

.

Θυμοῦμαι σὰν ἔφυγε ἡ Ἀντιγόνη. . . Ἦρθε ἡ νονὰ τῆς ἔνα
καλοκαίρι καὶ τὴν πῆρε μαζί της. «Στὴ Ρώμῃ εἶπε θὰ γενῶ μεγάλη
καλλιτέχνισσα » καὶ μεῖς τὴν ἀφήκαμε. Ν' ἀντισταθοῦμε σωστὸ
δὲν ἦταν. Ἦθελε καὶ κείνη ἀπὸ δικοῦ της. . . Ἐδῶ στενὸς ὁ κύ-
κλος κι αἰταίριαστος γιὰ καλλιτέχνη. Θὰ πνιγόταν ἡ ψυχὴ τῆς ἀδε-
ρφῆς μου καὶ μένα, στὴ ζωὴ τῇ δικῇ μου. . . Κ' ἔφυγε. . . Ἐνα βράδυ
τώρα καὶ τρία χρόνια τὴν πῆγαμε στὸ βαπόρι. — Ὅλη τὴν ὥρα
τῆς μιλοῦσα. . . τῆς ἔλεγα. — χίλια πράματα τῆς ἔλεγα δίχως νὰ ἦταν

ανάγκη πού θά τὰ ξέχασε εὐτὺς, ποῦ ἴσως κι ὅλας νὰ τὴν κούραζαν . . .
"Ἦτανε ἡ σιλουέττα της ντελικάτη κι ἀψηλό τ' ἀνάστημά της κι ὅπως γύρισα καὶ τὴν κύταξα τὴν ὕστερη φορὰ ἡ θάλασσιὰ της γάζα ἀνέμιζε γύρω στὸ ξανθὸ της κεφάλι . . . Ὡραία ἡ ζωὴ της, καὶ τὰ ὄνειρά της ὥραϊα. . . Νὰ φτάσῃ, ν' ἀναιβῇ στὴν κορφή.—Αὐτὰ μᾶς γράφει, ὅλο αὐτὰ μᾶς γράφει . . . Εὐτυχισμένη πού εἶναι. Μπόρεσε καὶ συμμαζώξε τὴ ψυχὴ της σὲ κάτι ὁρισμένο. — Ξέρει ποῦ πάει, τὶ θέλει τὸ ξέρει. — Τὶ ἐκλεκτοὶ ὅλοι ὅσοι κατωρθώνουν ἔτσι νὰ παίρνουν ἓνα μονοπάτι ὁποιο νᾶναι. Εἶναι σίγουροι δὲν στρέφονται ἀλλοῦ, τίποτα ἄλλο δὲν τοὺς σταματᾷ τὸ δρόμο. Πᾶνε μπροστὰ σὲς πεποίθησές τους· κι ὅτι ζητοῦνε τὸ γνωρίζουνε καὶ τὸ ποθοῦνε.

.

"Ἐπειτα ἀπὸ ἓνα μῆνα παντρεύομαι. "Ὅλα εἶναι ἔτοιμα κι ἀποφασίσαμε νὰ τελειώσει μιὰ ὥρα ἀρχήτερα κι αὐτὴ ἡ ὑπόθεση. Στὸ σπίτι μας στὸ σπίτι τοῦ Μίμη ὅλο συζητοῦνε γι' αὐτό . . . Ὁ Μίμης ἦρθε χτές καὶ μὲ πῆρε νὰ πᾶμε στὸ « σπίτι μας » ποῦ ἦταν ἐκεῖ ὁ ταπετσίερης καὶ κάρφωνε τὰ χαλιὰ καὶ τὶς κουρτίνες. Κομφότατο θὰ γίνῃ τὸ σπίτι μου. Ἡ τραπεζαρία θάναί πράσινη, τὸ σαλόνι φρεζ, ἡ κάμερά μου κατακόκκινη. "Ὅταν εἶπα στὸ Μίμη πὼς τὴ θέλω κατακόκκινη, γύρισε καὶ μὲ κύταξε καὶ μοῦ χαμογέλασε. Ξέρω τὶ θὰ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ του . . . Ὅμως ἐγὼ εἶπα, κατακόκκινη, γιὰτὶ κάτι χαλιὰ πού φέραμε θὰ ἦταν δύσκολο νὰ ταιριάσουν μὲ κάθε ἄλλο χρῶμα . . . Δὲν τὸ εἶπα μολαταῦτα γιὰτὶ θάτανε ἀπότομος ὁ τρόπος μου κι ὄχι εὐγενικός. Γιὰτὶ τᾶχα ὁ Μίμης νὰ μὴ πιστέφει πὼς θέλω κατακόκκινη τὴ κάμερά μου γιὰ τὴν ἀφορμὴ πού κεῖνος νομίζει ; . . .

"Ἐτσι σιγὰ σιγὰ βάζω ἀρχὴ καὶ συνειθίζω σὲ μερικὲς ἀναπόφευγες ἀνάγκες. "Ὅχι μόνο ὁ ἀρραβωνιαστικός μου δὲν πρέπει νὰ ὑποψιαστῇ ποτὲ πὼς δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη, μὰ τὸ ἐναντίον ὀφείλω νὰ τοῦ δείχνω πὼς μαζί του εἶμαι εὐτυχής. . . Κι ἐπὶ τέλους, ἴσως νᾶμαι κι ὅλας . . . Σήμερα πού ἤμουν ἀκουμπισμένη στὸ παραθύρο καὶ κύταξα τὴ θάλασσα, ὁ Μίμης ἦρθε κ' ἐκάθησε δίπλα μου καὶ κυτάξαμε μαζί.

Μιὰ στιγμὴ πέρασε τὸ χέρι του στὴ μέση μου καὶ τόσο τὸ ἔνοιωσα ζεστὸ καὶ τρυφερό, πού μιὰ βαθειὰ ἀγνώριστή μου συγκίνηση γέμισε τὴ καρδιά μου κι ὅλο μου τὸ εἶναι ἄξαφνα. Καὶ δὲν ἤμουν πειὰ ἐγώ. Δὲν ἤμουν παρὰ τὸ φτωχὸ γυναικῆσιο κορμάκι πού ταράσσεται ὅλο στὸ πρῶτο τρυφερὸ ἀγκάλιασμα τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ . . . Θέ μου τὶ λίγο ποῦ χρειάζεται σὲ μᾶς τὶς γυναῖκες

γιά νά δοθοῦμε ολοκληρωτικά εἰς ἕναν ἄνθρωπο. . Μοῦ ἦταν ὁ Μίμης ξένος καί τίποτα δὲ μᾶς ἔσμιγε. Ὅ,τι ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἀγάπῃ του ἠθέλα, οὔτε τὸ φανταζότανε κἄν, ὅ,τι ἀπὸ τὴ ζωὴ του ζητοῦσα, ἡ ζωὴ μαζί του δὲ θὰ μοῦ ἔδιδε . . . Δυὸ τέλεια ἀντίθετοι χαρα-
χτήρες ποὺ συναντήθηκαν σ' ἕνα στενὸ δρομάκι κ' ἦσαν ἀναγκα-
σμένοι νὰ τὸ περάσουνε πλαῖ-πλαῖ. Τὶ ἠθέλα ἐγώ; — Χίλια πρά-
ματα. Οὔτε ἐγὼ δὲ ξέρω τί. Τὶ ἠθέλε ὁ Μίμης; — Τίποτα ἄλλο
περισσότερο ἀπ' ὅτι εἶχε. Κι ἄξαφνα ἕνα χειμωνιάτικο ἀπομεσήμερο
σ' ἕνα ἀνοιχτὸ παράθυρο μπροστὰ σὲ μιὰ θάλασσα ἄσκημη, λερω-
μένη, μέσα στὸ θόρυβο καὶ τὴν ἀκαταστασία ἐνὸς σπιτιοῦ ποῦ κάτι
παράξενοι ἀνδρῶποι ἐπίπλωναν, λέγοντας χοντρὰ ἀστεῖα ἀνάμεσα
σὲ πλατεῖα χυδαῖα γέλοια, ἕνα τρυφερὸ σφίξιμο, ἕνα χάδεμα τόσο
ἀπάλαφρο, μοῦδωσε νὰ αἰστανθῶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου
τὴ βαθειὰ ἐκείνη συγκίνησι ποὺ τόσο μοιάζει μὲ ἀγάπῃ . .

Ναί. Ἀπόψε ὅλα στὸ παράθυρο ἐκεῖνο, σὰ νὰ μοῦ ἔλεγαν πὼς
κάπου παραμονεύει με καὶ μὲ περιμένει ἡ Ἀγάπῃ. Ὅταν θὰ πᾶμε
ἕνα βράδυ, καὶ θὰ φύγουν ὅλοι νὰ μᾶς ἀφήσουν, καὶ ἡ μεγάλη σιδε-
ρένια πόρτα θὰ κλειστεῖ βαρειά, καὶ θᾶναι νύχτα, καὶ στὸ σκοτάδι
τίποτα ἄλλο δὲ θὰ φαίνεται, παρὰ ἕνα φωτισμένο παράθυρο ποὺ ἕνα
ἀντρίκιο χέρι, τὸ χέρι τοῦ Μίμη θὰ τὸ σφαλίσει σὲ λίγο.—

Κι ὅταν ἀγαπήσουμε πόσο ἀλλάζουν ὅλα στὸν κόσμο. . Ἄλλοι-
ότι αἰστανόμαστε, ἀλλοιότι κατὰζομε τὴ ζωή. . Ὅλο μας τὸ εἶναι
καλοπόταγο κι ὑποταγμένο δίνεται στὸν ἄνθρωπο ποὺ μας ἔκαμε τὸ
θᾶμα. Μὰ ποιὸς νᾶναι; Αὐτὸς ποὺ περιμέναμε; Ὅχι. Μὰ τί πειρά-
ζει; ὅποιος καὶ νᾶναι εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ ἀγαποῦμε. Τὸ χαμόγελό
του Παράδεισος. Ἡ θέλησή του Νόμος. Τὶ εἵμαστε ἐμεῖς; Ὁ
τίποτα. Ἐμεῖς δὲν εἵμαστε τίποτα. Ἐμεῖς ἀγαποῦμε, τὶ γλυκότερο γιὰ
μᾶς; Καὶ συλλογοῦμαι ἀπὸ τώρα καὶ τὸ δικό μου ξετύλιγμα. Σὲ
λίγες μέρες, ὅ,τι ὁ Μίμης ἀγαπᾷ κ' ἐγὼ θὰ τ' ἀγαπήσω. Ἔτσι σὲ
κάμποσο καιρό, ὅμοια κ' ἐγὼ θὰ γίνω μὲ τὶς ὁμορφες γυναῖκες ποὺ
βλέπω κάθε μέρα ἐπιπόλαιες κ' εὐτυχισμένες. . Παράξενο ἀλήθεια—
ποιὸς νὰ μοῦ τῶλεγε πὼς ἡ ἀγάπῃ θᾶταν ποὺ θὰ μ' ἔφερνε ἀνάμε-
σα στοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ ἀπὸ τὶς ἀντίληψές τους τόσα μὲ
χώριζαν; . . Καὶ πόσο πρέπει ν' ἀγαπῶ εὐγνωμονωτικά τὴ Μοῖρα,
ποὺ διάλεξε ἕνα τόσο γλυκὸ μέσο γιὰ νὰ μὲ φέρει ἐκεῖ, ποὺ χιλιάδες
φορὲς εἶχα προσπαθήσει νὰ φτάσω καὶ δὲν τὸ κατόρθωνα.

VIII

. . . Τὸ ἀπόγεμα σήμερα ἦρθε ἡ Φοφὼ μὲ τὸν ἀρράβωνιαστικό της.

Μέρα πού δεχόμαστε κι ὅμως δὲν εἶχαμε ἄλλες βίζιτες. . . Καλὸ αὐτὸ, γιὰ τὸ σπίτι μας ὅλο εἶναι ἄνω-κάτω. Λέω μάλιστα πὼς κάθε μιὰ κυρία αὐτὸ συλλογᾶται καὶ ἀφήνει νὰ περάσουν οἱ μέρες αὐτὲς καὶ νᾶρθῃ πὰ στὸ δικό μου τὸ σπίτι. Γιὰ τὴ Φοφῶ δὲν εἶναι τὸ ἴδιο. Ἐκεῖνη καὶ τὴν παραμονὴ τοῦ γάμου μπορεῖ νᾶρθῃ, δὲν τὴν ἔχω γιὰ ξένη. Πρῶτη φορὰ σήμερα, μοῦφερε τὸν ἀρραβωνιαστικὸ της. Τὸν ἔβλεπα ἀπὸ μακριά, μὰ ἀπὸ κοντὰ τὸν βρῆκα πιὸ ὁμορφο καὶ πολὺ ἔξυπνο.

Ἡ Φοφῶ ξακολουθεῖ νὰ παίζει τὸ πρόσωπο τοῦ μικροῦ κοριτσιοῦ πού τίποτα αὐτὸ δὲν ξέρεي κ' εἶν' ἀθῶο κι ἀκάτεχο. Παρατήρησα πὼς φορεῖ πιὸ κοντὰ φορέματα ἀπ' ὅσο τὰ φοροῦσε πέρσι. Τὰ μαλλιά της τὰ κάνει μπούκλες, καὶ βάζει πάντα πλατύγυρα καπέλλα. Τέλος πάντων ἓνα κοριτσάκι δεκάξῃ χρονῶ. Μιλεῖ μὲ ὕφος τέλεια παιδικὸ καὶ κάνει πράματα χαριτωμένης ἀφέλειας καὶ νοστιμάδας. Μοῦδειξε τοὺς καινούργιους της καλτσοδέτες μ' ἓνα τόσο φυσικὸ κι ἀπονήρευτο τρόπο, πού χωρὶς ἄλλο θὰ μὲ κατάφερνε κ' ἔμένα, ἂν δὲ θᾶχε ἓνα τέτοιο τέλειο καὶ θαυμαστὸ ποδαράκι.

Ὁ καημένος ὁ Παῦλος θὰ ἐνθουσιάστηκε ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμα μὲ τὸ πολυαγαπημένο αὐτὸ παιδί, ἐνῶ σύγκαιρα θὰ κολακεύτηκε ἐγωϊστικά. Μιὰ στιγμὴ πῆγε κοντά του νὰ τοῦ δεῖξῃ ἓνα ἄλμπουμ μὲ φωτογραφίες, κι ὅπως γονάτισε μπροστά του καὶ ἀκούμπησε τὸ βιβλίον στὰ γόνατα του, ἐκεῖνος τῆς χάδευε τὰ μαλλιά τρυφερά - τρυφερά, ὥσάν τὸ κεφαλάκι αὐτὸ τὸ σγουρὸ νὰ ἦταν, ὅχι τῆς φιλενάδας μου τῆς Φοφῶς πού ἀγαποῦσε τὸν Ὁρέστη, μὰ κανενὸς μικροῦ παιδιοῦ, πού μᾶς λέει ἔξυπνα λογάκια κι ἀνεβαίνει στὴν ποδιά μας νὰ τοῦ ποῦμε τὸ παραμῦθι τοῦ «λύκου πού ἔφαγε τὸ ἀρνάκι».

.
.

Βρῆκε ὁ Παῦλος τὸ ταμπλό τῆς Ἀντιγόνης πολὺ ὥραϊο καὶ μὲ συνχάρηκε γιὰ τὸ ταλάν της. Ἀπὸ κεῖ κύταξε κάτι ἄλλες εἰκόνες πού ἔχομε κι ἀπὸ κουβέντα σὲ κουβέντα μοῦ εἶπε πὼς ξεχωριστὰ ἀγαπᾷ τὸν Greuze. Τὸν Greuze. Κι ἀπόλα του τὰ ἔργα τὴν «Σπασμένη Στάμνα». Κ' ἡ Φοφῶ τότε εἶπε :

— Μὰ φαντάστηκες ποτὲ Ρίτα ὥραιότερο προσωπάκι ἀπὸ κεῖνο τῆς « Σπασμένης Στάμνας » ; Παναγία μου πόσο εἶναι γλυκὸ.—Εἶπε ὁ Παῦλος, μεθαύριο ὅλα τὰ ἀντίτυπα τοῦ ζωγράφου αὐτοῦ θὰ τὰ ἔχομε.

Εγὼ χαμογελοῦσα ἄθε' α, ὅπως τὴν ἄκουα νὰ μιλεῖ ἔτσι, καὶ πᾶσκιζα νὰ μαντέψω, σὰν τὶ ἄραγε νᾶναι τὸ ἔργο ποὺ θὰ ἐμπνεύσει στὸν δικό της τὸν ἄντρα, ἡ καινούργια αὐτὴ « Μικρὴ Μπαμπουτῆ ».

Μολαταῦτα, δὲν ξέρει φαίνεται τίποτα, ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ ἄμοιρου καλλιτέχνη, ἀλλοιότικα δὲ θὰ ρωτοῦσε « μὰ γιατί ἄραγε τὸ λείει τὸ ταμπλό αὐτὸ « Σπασμένη Στάμνα ; » . . . Σ' αὐτὸ ὁ Παῦλος ἀπόφυγε ν' ἀπαντήσῃ ἐννοεῖται, μὰ ἐγὼ ἐπιφυλάσσομαι νὰ τῆς κάμω ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ Greuze μὲ τὴ γυναῖκα του

Εἶπα, δὲ θᾶχα ἄλλες βίζιτες, μὰ ἀπατήθηκα. Τὸ βράδυ-βράδυ ἦρθε ὁ Μίμης μὲ τὸν κ. Ἀστεριάδη. Ὅ,τι εἶχε φύγει ἡ Φοφώ, κ' ἐγὼ εἶχα ἀνεβεῖ στὴν κάμερά μου νὰ ἡσυχάσω λιγάκι. . . .

Μιὰ παράξενη δυσφορία ἐνοίωσα, ὅταν μοῦ εἶπαν πὼς ὁ Μίμης ἦτανε στὸ σαλόνι μὲ τὸν κ. Ἀστεριάδη.

Θυμῆθηκα τὸ τσαῖ τοῦ Πρέσβη καὶ τὸ φέρεσιμό μου τὸ κάπως ἐλαφρὸ καὶ τὸ περιφρονητικὸ του βλέμα, σὰν εἶπα, πὼς ἐγὼ τοὺς γελούσα, λέγοντας πὼς τὸ δράμα ἐκεῖνο μ' ἄρεσε.

Δὲν καταλάβαινα τί μποροῦσε νὰ θέλει στὸ σπίτι μας, καὶ τί θᾶβρισκε στὴ συντροφιά μας. Βέβαια ὁ Μίμης θὰ τὸν ἀνάγκασε καὶ κεῖνος δὲ θὰ τοῦ ἦταν βολικὸ ν' ἀρνηθεῖ. Μολαταῦτα ἐγὼ κάτι θᾶδινα γιὰ ν' ἀποφύγω μιὰ καινούργια συνάντησι. Ἐπειτα πὼς νὰ φερθῶ τώρα πιά ; Μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελα νὰ ξακολονθίσω τὸ ρόλο ποὺ εἶχα ἀναλάβει στοῦ Πρέσβη. Δὲν ἤθελα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ σχηματίζει κακὴν ἰδέα γιὰ μένα. Τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐχτιμοῦμε πὼς νὰ θέμε νὰ μὴ μᾶς ἐχτιμοῦνε ἐκεῖνοι ; Καὶ τὸν κ. Ἀστεριάδη ἐγὼ τὸν εἶχα γνωρίσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη πάρα πολὺ, διαβάζοντας τὰ ἔργα του.

Ἔτσι βρισκόμουν σὲ δύσκολη θέσι.

Πόσο θᾶθελα νᾶτανε ἀλλοιῶς τὰ πράματα καὶ νὰ τοῦ πῶ ὅλο μου τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ βαθειὰ ἐντύπωση ποὺ μοῦ ἔδωκαν νὰ νοιώσω τὰ βιβλία του. . .

Ὅπως ἀπλώνεται τὸ ἡρεμὸ γλυκὸ δειλινὸ στοὺς χλωμοὺς ἐλαιῶνες κάτω, ἀπαράλαχτα ἀπλόθηκε καὶ στὴν ψυχὴ μου ἡ σκέψη του μιὰ μέρα. . . Ἦθελα ἀκόμα νὰ τοῦ πῶ τί διαφορετικὰ νοιώθω ἐγὼ ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὰ γύρω μου ὅλα. Καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ βουνὰ καὶ τὰ δέντρα. κι ὅλα τὰ ὅμορφα κι ὅλα τὰ ταπεινὰ καὶ τὰ παράμερα — ὅπως κ' ἐκεῖνος. . .

Ὅμως ἀδύνατο. Θὰ μ' ἄκουε καὶ θὰ χαμογελοῦσε εἰρωνικά. Δὲ θὰ μὲ πίστευε. Θᾶπερνε τὰ λόγια ὥσάν τις γελοῖες ἐκεῖνες αἰσθημα-

τικότηκες ποὺ λένε κάτι μελανχολικὰ κορίτσια ποὺ διαβάζουνε μυθιστορήματα.

Πῶς νὰ πιστέψει κανένας τὰ λόγια αὐτὰ σὰν λέγονται ἀπὸ τὰ χεῖλη ἐνὸς ποὺ τόσο ὑποταγμένα κι ἀδιαμαρτύρητα εἶναι δεμένος στὶς πρόληψες καὶ τὶς ἀπαιτήσεις κάποιων φριχτῶν καὶ ἄσημων νόμων; Κι ἂν μοῦ τῷλεγε αὐτὸ τὶ θ' ἀπαντοῦσα;

Εἶδε στὴ γωνιά τὸ πιάνο καὶ μὲ ρώτησε ἂν παίζω.

Κ' ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα, πὼς πάντα μ' ἄρесе νὰ τὴν ἀκούω τὴ μουσικὴ πὺλ πολὺ παρὰ νὰ τὴν ἐκτελῶ ἢ ἴδια. . . Εἶδε καὶ τὶς εἰκόνες καὶ μὲ ρώτησε ἂν ζωγραφίζω καὶ εἶπα πάλι, ὄχι. . .

— Γιὰ ὅλα «ὄχι». Ἐγὼ τίποτα δὲν ξέρω. Δὲ θέλησα τίποτα νὰ μάθω ἐγώ.

— Μὰ γιατί;

— Δὲν ξέρω. Ἔτσι. (γιατὶ κάθε τι τὸ αἰστάνομαι βαρύντατα ἐγώ, καὶ καὶ θάτανε ἀδύνατο νὰ τὸ ἐκφράσω ὅπως βρίσκεται στὴν ψυχὴ μου.)

Θὰ ἤθελε ν' ἀκούσει τοὺς ἀδελφούς μου νὰ κάνουν μουσικὴ καὶ μείναμε σύμφωνοι νὰ ἔρθει μιὰ ἀπ' αὐτές τὶς μέρες. Οὔτε ἐκεῖνος δὲν ἔμαθε, εἶπε.

— Τὶ σημαίνει, ἀφοῦ γράφετε; Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ποῦμε καὶ θέλομε ἐκεῖνα ποὺ νοιοῦτομε. Τὸ μέσον ποιὸς τὸ ἐξετάζει;

— Ποῦ τὸ ξέρετε πὼς γράφω; (αὐτὴ τὴ στιγμὴ χωρὶς ἄλλο ρωτοῦσε τὴν ἀρραβωνιαστικὴ τοῦ Μίμη ποὺ εἶχε τυχαία συναντήσει εἰς ἓνα πολυθρόνου σαλόνι κ' ἡ φωνὴ του εἶχε κάποια ἀπόχρωση εἰρωνείας.)

Ἡ Ρίτα, ἔχει διαβάσει ὅλα σου τὰ ἔργα Λώρη, εἶπε ὁ Μίμης, καὶ σὲ θαυμάζει.

— Μοῦ φαίνεται πολὺ παράξενο.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἤξερα πὼς θὰ σᾶς φαινόταν παράξενο. — ἀποκρίθηκα χαμογελώντας. . .

Καὶ τώρα; Συλλογοῦμαι, πὼς, ἂν ἀλήθεια εἶνε εὐκόλο σ' ἐμᾶς τὶς γυναῖκες, νὰ δίνομε ὀλοκληροτικὰ τὸ κορμί μας στὸν πρῶτο ἄνθρωπο ποὺ σὰν τὸν Μίμη γλυκὰ καὶ ἡρεμα μᾶς ὁδηγεῖ στὴν πρώτη νύχτα τοῦ γάμου, γιὰ τὴν ψυχὴ μας ὅμως αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Ὅσο κι ἂν πασχίζομε νὰ τὴν ὑποτάξομε καὶ νὰ τὴν κλείσομε στοὺς στενοὺς τοίχους ἐνὸς κομποστολισμένου σπιτιοῦ. . . Δὲ γίνεται σὲ κάποια μέρα, κάποιο βράδυ, αὐτή, θὰ ξεφύγει καὶ θὰ πάει πάλι ἐκεῖ ποῦ σβύνουν τὰ ὥραϊα λυκόφωτα.

Δὲν μπορῶ νὰ ἐξηγήσω ποιά ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Μίμη, νὰ κρατήσῃ στὸ γάμο μας τὸν κ. Ἀστεριάδη. Ἐκεῖνος λέει πὼς τοῦ εἶναι ἀδύνατον αὐτὸ ἔνεκα τοῦ ἔχει βιαστικὰς ὑποθέσεις, πὺν τὸν ἀναγκάζουν νὰ φύγει πολὺ γρήγορα. Χθὲς ὁ Μίμης ἐπικαλέστηκε καὶ τὴ δική μου τὴ μεσολάβηση, λέγοντάς μου νὰ τὸν παρακαλέσω κ' ἐγώ. Βρέθηκα σὲ δύσκολη θέση. Ἄν θάθελα νὰ εἶμαι εὐλακρινὴς, θὰ ἔλεγα πὼς ἔχει πολὺ δίκιο ὁ κ. Λώρης νὰ μὴ θέλει νὰ μείνει μιὰ καὶ βιάζεται . . . Μ' ἀλήθεια κιόλας, δὲν εἶναι κανένας λόγος νὰ τὸν ἐμποδίσουμε ἓνα ὀλόκληρο μῆνα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δεῖ νὰ μᾶς στεφανώνουνε. Ἐν τούτοις ὑπάκουσα στὸ Μίμη ἐπιθυμόντας νὰ τὸν εὐχαριστήσω, ἂν καὶ ἤξερα, τὰ λόγια μου, φαινότανε πὼς ἦσανε βιασμένα κι ἀπρόθυμα.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πῶ ἀτοπα πράματα, εἶναι κι ὁ γάμος σὰ γίνεται ἔτσι κοινοποιημένα καὶ πανηγυρικά. Κάτι τι πὺν τόσο σεμνὸ εἶναι καὶ τόσο ἐπίσημο, λαβαίνει τὴ μορφὴ κοσμικότητας συνάθροισης . . . Δὲν μπορῶ νὰ φανταστῶ γιὰτὶ τάχα ὅλη αὐτὴ ἡ ἐορτὴ, τὴ βραδεὶὰ τοῦ γάμου πὺν καταντᾷ ἀνιαρότατὴ στὸ τέλος. Ὅλα τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ χαμόγελα, ὅλη αὐτὴ ἡ λιτανεία τῶν προσκαλεσμένων πὺν θὰ περάσει ἀπὸ μπροστά μου, σὰν τελειώσει ὁ γάμος, νὰ μὲ χαιρετίσει μὲ τρομάζουν ἀπὸ τώρα. Θὰ πεθιμοῦσα ἐγὼ ἂν ἦτανε δυνατόν νὰ πᾶμε μιὰ μέρα μὲ τὸν ἀρραβωνιαστικό μου σὲ καμιά ἐξοχικὴ ἐκκλησία νὰ παντρευτοῦμε ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ καὶ σοβαρά. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ εἴμαστε δυὸ ἄνθρωποι πολὺ καθὼς πρέπει καὶ πολὺ ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς γύρω μας. Θὰ δείξαμε ἔτσι, πὼς μολονότι ξέρομε, ὅτι ὁ τύπος αὐτὸς καμιά ἀπολύτως σημασία δὲν ἔχει, ἀφοῦ δὲ θὰ συντελέσει ποτὲ ὥστε νὰ συνδεθοῦμε περισσότερο, ὅμως τὸν τηροῦμε, γιὰτὶ ἀλλοιότικα δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ ζήσουμε μαζί.

Κ' εἶπα πὼς ἐγὼ ἔχω μεγάλη προίκα κι ὁ Μίμης θὰ γίνῃ μιὰ μέρα ὑπουργὸς—πρέσβης ἴσως.

Μολαταῦτα ἂν κρίνομε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν κομφῶ προσκλητηρίῳ καὶ ἀπὸ τὶς προετοιμασίες πὺν γίνονται, ὁ γάμος μου, μέρες καὶ μῆνες θὰ κουβεντιάζεται. Κ' εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο πὺν ἐπιδιώκει τὸ σπίτι μου, καὶ τὸ σπίτι τοῦ Μίμη. Κ' ἐγώ; Ἀπλούστατα ὑποτάσσομαι. Ἀπὸ τὸ πρῶτὸ δὲν κάνω παρὰ νὰ μιλῶ γιὰ κορδέλλες καὶ νταντέλλες, καὶ λουλούδια, καὶ φτερά, καὶ ν' ἀκούω συμβουλὲς πολυποίικιες καὶ περιττὲς ἀπὸ τὶς διάφορες θεῖες.

Παναγιὰ μου πότε νὰ τελειώσει κι αὐτὸς ὁ γάμος καὶ νὰ φύγω... νὰ φύγω εὐτὺς τὸ ἴδιο βράδυ . . . Νὰ ἡσυχάσω ἐπὶ τέλους. Ἀπὸ τώρα

ὄνειρεύομαι ἓνα σπιτάκι κρυμένο σὲ καμιά γωνιά ἔξοχῃς καταπράσι-
νη, ἀπόπου νὰ φαίνεται λίγη θάλασσα, κανένα ἄσπρο χωριουδάκι...
κι ὅπου θὰ ζῶ ὡς θέλω, θὰ περνῶ τὶς ὥρες ὅπως μοῦ βολεῖ καλύ-
τερα . . . θὰ πηγαίνω ὅπου μ' ἁρέσει . . . Νά! αὐτὸ πεθυμοῦσα, ἓνα
μικρὸ σπιτάκι κρυμένο στὶς πρασινάδες κάποιου δικοῦ μας ἑλληνικοῦ
νησιοῦ. . . Ἡ ψυχὴ μου ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κάτι τι τὸ ἀπάλθ, τὸ γλυκὸ,
τὸ ἡσυχο . . . Καὶ θάθελα ἀκόμη οἱ τοῖχοι τῆς κάμεράς μου νᾶναι
κάτασπροι, δίχως ταπετσαρίσματα καὶ χρυσᾶ κοσμήματα διὰ ταβάνια.
Νὰ ξεχάσω νὰ βλέπω πιά τὶς βαρὲς ἀσήκωτες τραπεζιές τῶν ἐδικῶν
μας σπιτιῶν, καὶ τοὺς μεγάλους πολύξερους καθρέφτες τῶ σιωπηλῶν
μας διαδρόμων . . . Αὐτὰ μὲ κούρασαν . . . πέφτουνε στὴν ψυχὴ μου
ἐπάνω μὲ τὶς βαθιεῖς βελούδινες πτυχεῖς τοὺς καὶ τὴν τυλίγουνε καὶ
πνίγομαι

Ὅχι πιά πονηρὲς καμαριέρες, ποὺ μπαίνουνε τὸ πρωῒ στὸ δω-
μάτιό σου καὶ τρέχουνε ν' ἀνοίξουνε τὰ παράθυρα νὰ δοῦνε . . . νὰ
μαντέψουνε.

Μόνη μου πρωῒ-πρωῒ θέλω ν' ἀνοίγω τὸ μικρὸ μου παράθυρο,
καὶ νὰ στέκω πολὺ ὥρα στὴν αὐγινὴ δροσιᾷ, νὰ βλέπω τὴ ζωὴ τοῦ
κάμπου πῶς ξυπνᾷ καὶ πῶς χαίρεται

Μὰ ὅταν πάλι συλλογιστῶ πὼς ἡ χαρὰ αὐτὴ θὰ βαστάξει τόσο
λίγο, κι ἔπειτα ξανά θὰ γυρίσω στὴν τωρινὴ ζωὴ μου, καὶ φορτω-
μένη ὑποχρέωσες, τύπους, συνθῆκες, ψευτιές

"Ἄλλη φορὰ μοῦ ἔκανε ἀστεία ἐντύπωση αὐτὴ ἡ συνήθεια τῶν
ταξιδιωτῶν τοῦ γάμου. Δὲν ξέρω γιατί. Μοῦ φαινόταν, πὼς οἱ νεό-
νυμφοι καμιά βία δὲν ἦταν νὰ τρέχουν ἔτσι στὸ βαπόρι . . . μπο-
ρούσανε νὰ μείνουνε μιὰ-δυὸ βδομάδες καὶ κατόπιν νὰ σκεφθοῦνε ἂν
τοὺς ἁρέσει καμιά μικρὴ περιήγηση . . . Ἔτσι ὅμως, ἡ νύφη ἀκόμα
ντυμένη μὲ τὰ νυφικά της καὶ τὰ πέπλα της, κι ὁ ἄντρας της κι
ἐκεῖνος μὲ τὴν ἄσπρη του γραβάτα καὶ τὰ ἄσπρα του γάντια, νὰ συ-
ζητοῦνε γιὰ βαλίτζες καὶ γιὰ καπελιέρες

Τὸ ταξίδι αὐτὸ, γίνεται λένε, νὰ ξεμοναχευτοῦνε οἱ νεόνυμφοι
καὶ νὰ ἀπολάβουνε οἱ δυὸ τοὺς ὁλοκληροτικὰ ὁλομόναχοι, τὴν εὖ-
τυχία τοὺς . . . Λένε ἀκόμα, ὅτι, ἡ ἐντύπωση τῆς ξενιτειᾶς, τῶν ἀγνώ-
στων, ποὺ τοὺς τριγυρίζουνε τοὺς ἐνώνει στενότερα τοὺς δυὸ, κ' εἶναι
τότε διπλᾶ συνδεδεμένοι, κι ἀγαποῦνται γι αὐτὸ περισσότερο, καὶ
πιὸ θερμά. Κι ἔχουνε ἀκόμα κι ἄλλα ἐπιχειρήματα πολὺ σπουδαῖα.
Μὲ τὴ διαφορὰ, ὅτι τίποτα ἀπὸ τὰ τέτοια δὲν συμβαίνει στὴ πραγ-
ματικότητα. Ἄν φεύγομε, τὸ κάνομε γιὰτὶ ἔτσι τὸ συνειθίζει ἡ ἀρι-
στοκρατία, κι ὅχι μόνον δὲ γυρεύομε τὴ μοναξιᾷ, παρὰ μόνον διαλέγομε
τὰ πιά πολυτάραχα κέντρα νὰ δεῖξομε τὶς τουαλέττες μας, καὶ τὰ δα-

χτυλίδια μας, νὰ περπατήσουμε τὰ πρῶτα βήματά μας μέσα στὶς πολυάσχολες φροντίδες τῆς φιλάρεσκης νέας γυναίκας, ποὺ εἴμαστε γυρίζοντας στὸν τόπο μας.

Τὸ ἴδιο λοιπὸν θὰ κάμω κι ἐγὼ, μολονότι τῷβρισμα ἄλλη φορὰ γελοῖο. Ἀλλάζει μόνο, πῶς, ἀντὶ νὰ πάω στὴν Ἰταλία ἢ κάπου ἄλλου, θὰ χωθῶ σὲ κάποιο χωριουδάκι νὰ ξεκουρασθῶ—νὰ ἡσυχάσω.

Καὶ λυποῦμαι τὸ Μίμη ποὺ θ' ἀναγκαστεῖ νὰ περιοριστεῖ μαζί μου ἓνα μῆνα. Καὶ λυποῦμαι καὶ τῇ λεπτῇ γυναίκα τοῦ Πρέσβη ποὺ θὰ μᾶς σκέπτεται ἔτσι μοναχοὺς καὶ θὰ περνοῦν ἀπὸ τὴν ἀνήσυχη φαντασία τῆς χίλιες ὥραϊες εἰκόνες ἀγάπης κ' ἔρωτα . . . Θὰ βλέπει τὸ Μίμη ἀφοσιωμένο ὄλο σὲ μένα, καὶ θὰ πονεῖ τὸ φριχτὸ πόνο τῶν μάταιων καὶ ἀνεπανόρθωτων καὶ μῶν . . . Πόσο εὐγνωμονωτικὰ τοῦ δόθηκε, διψώντας νὰ πιστέψει πῶς τὰ παλαιὰ καλὰ χρόνια τῆς Ὁμορφιάς καὶ τῆς Ἀγάπης δὲ χάνονται ἀνεπίστροφα

Σήμερα τὸ ἀπόγεμα συναντήσαμε στὸν κῆπο τὸν κ. Ἀστεριάδη. Εἶδε ποὺ ἤμουν πολὺ ἀδιάθετῃ ὁ Μίμης καὶ μ' ἀνάγκασε νὰ βγῶ νὰ περπατήσουμε . . . Κεῖνῃ ἀκριβῶς τὴν ὥρα βρισκότανε στὸ σπίτι ἡ μοδίστα γεμάτη φιγουρίνια, καὶ μὲ περίμενε νὰ κατεβῶ, νὰ προβάρω. Μὰ δὲν ἄφησε ὁ Μίμης. Τὴν παρακάλεσε νὰ περάσει αὔριο . . . ἤμουν ἄρρωστη δὲ θὰ μοῦ ἦτανε δυνατόν νὰ σταθῶ τόσες ὥρες ὄρθια . . .

Ἔκαμε καλὰ ὁ Μίμης, ἀλήθεια, αἰσθανόμενον, πολὺ ἀδύνατο τὸν ἑαυτό μου . . . εἶχα ἀνεβῆ στὸ δωμάτιό μου νὰ ἡσυχάσω λίγο, ὅταν ἦρθε καὶ μὲ ζήτησε.

Δὲν ἔκαμα τουαλέττα . . . τὸ πανοφῶρι μου, μόνο φόρεσα καὶ φύγαμε. Μὲ ρώτησε ἂν προτιμοῦσα νὰ βγοῦμε μὲ ἀμάξι μὰ δὲ θέλησα. Τὸ πρῶτ' ἔβρεξε καὶ μ' ἄρρεσε νὰ νοιώσω τὴ μυρωδιά τῆς ὑγρῆς γῆς.

Στὸν κῆπο φυσικὰ ἦταν ἐρημιὰ. Μόνο ποῦ καὶ ποῦ δούλευαν ἐργάτες . . . Σκαλίζανε, σκαύανε, μεταφύτευαν λουλούδια . . . Περνώντας ἀπὸ τὴ μεγάλη σέρρα τοῦ κήπου σταματήσαμε καὶ βλέπαμε τὰ ντελικάτα φυτὰ ποὺ μεγαλώνουν μὲ μύριες περιποιήσεις, καὶ θέλουν πάντα προσοχὴ γιὰ νὰ μὴν πεθάνουν. . .

Τὰ λουλούδια τῆς σέρρας, δὲ μοιάζουν μὲ τὰ λεπτὰ φιλάστενα παιδάκια, ποῦναι χλωμὰ-χλωμὰ καὶ τὰ μαλλάκια τους τὰ πολλὰ τὰ πάρα πολλὰ, πέφτουνε μποῦκλες γύρω στοὺς ὤμους τους : (παρατήρησα κι ὅλα τὰ παιδάκια ποῦναι ἔτσι, ἔχουνε τόσο ὥραϊα μαλλάκια . . . Μαῦρα, ξανθὰ, καστανὰ, ροῦσσα) . . . Τὰ παιδάκια αὐτὰ πάντα εἶναι σοβαρὰ καὶ δὲν παίζουνε αὐτὰ ποτὲ κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα δέντρα τῶν

κήπων. — Καὶ πόσο εὐκόλα ἀρρωστοῦνε. . .

Μιά ἀσήμαντη ἀφορμή, καὶ τὰ μεταξένια μαλλιάκια χύνονται σὲ ὁλόχουσο κοματάκι στὰ μικρὰ νταντελλένια μαξηλαράκια. . . Καὶ τὰ ματάκια, τὰ ὥραϊα θλιμένα ματάκια, ὅλο κυτᾶζουν τὰ ἀφημένα παιγνηδάκια ποῦναι ριγμένα στὴ γωνιά. — Τὰ χλωμὰ φιλάστενα παιδάκια καὶ τὰ πλούσια ντελικάτα λουλούδια τῆς σέρας, πάντα σὰν τὰ κυτᾶζω μιὰ ἀνείποτη μελανχολία μοῦ φέρνουνε.

Ἐκεῖ στὸ βάθος μιᾶς δεντροστοιχίας, εἶδαμε τὸν κ. Ἀστεριάδη ποὺ καθόταν καὶ κάτι διάβαζε. Στράφηκε καὶ μᾶς εἶδε, μὰ φαίνεται δὲ μᾶς γνώρισε καὶ ἔσκυψε πάλι στὸ βιβλίον του. Καὶ μόνο ὅταν τὰ βήματά μας ἀκουστήκαν στὰ χοχλάδια τοῦ στενοῦ δρομίσκου, σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ ξαφνίστηκε ἀναγνωρίζοντάς μας. Ἐπειτα ὅλο τὸν καιρὸ ποὺ μέinaμε ἐκεῖ εἴμαστε μαζί. Ὁ Μίμης ἄρχισε πάλι νὰ τοῦ λέει νὰ μείνει ὡς τὸ γάμο μας, ὡς ποὺ ὁ κ. Ἀστεριάδης δέχτηκε. Εἶναι ἀλήθεια ὑπόθεσες τὸν ἀναγκάζουν νὰ φύγει, μὰ ἀφοῦ τόσο ἐπιμένει ὁ Μίμης, θὰ μείνει. Τὸ νὰ ἔξακολουθεῖ ν' ἀρνιέται τοῦ φαίνεται πιά ἀδικία στὴν καλὸσύνη τοῦ Μίμη.

— Δὲν εἶναι λίγο, ἔπειτα ἀπὸ χρόνια νὰ συναντήσῃ κανεὶς ἓνα του παλὸ συμμαθητὴ ἓνα φίλον τοῦ σχολειοῦ. . . ὅταν μάλιστα αὐτὸς ὁ φίλος εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους, κι ὅταν φτάνει ἀκριβῶς στὴν παραμονὴ ἑνὸς τέτοιου γεγονότος. . .

Ἔτσι εἶπε ὁ Μίμης καὶ σφραγίστηκε ἡ συμφωνία του μὲ τὸν κ. Λώρη.

Καὶ προχωρήσαμε μέσα στὸν κήπο. Ἀπόλυτη ἐρημιὰ παντοῦ καὶ σιωπὴ, καὶ μόνο οἱ ὀμιλίες τῶν ἐργατῶ καὶ τὸ θρόϊσμα τοῦ ἀνέμου στὰ δέντρα.

Μᾶς μίλησε ὁ κ. Ἀστεριάδης σήμερα γιὰ τὰ ταξίδια του μὰ ἐγὼ τίποτα ἀπόσα εἶχα νὰ τὸν ρωτήσω, δὲν τὸν ρώτησα. Ἀκουᾶ προσεχτικὰ τὰ ὅσα εἶδε, καὶ θαύμασε. Κ' εἶναι ὅλα αὐτὰ τόσα πολλά, τόσα πολλά, καὶ τόσο ὑπέροχα μεγάλα ποὺ σκέφτηκα, ἡ ψυχὴ του γεμάτη θᾶναι τώρα ἀπὸ τίς ὁμορφιὰς ποὺ τὴν ἄγγιξαν. Καὶ μοῦ φάνηκε παραῖξενο πὼς νὰ μπορεῖ νὰ σχετίζεται μὲ ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν περασμένη φορὰ τόσο ἀσήμαντα καὶ παραμικρὰ μιλοῦσαν καὶ γελοῦσαν στοῦ Πρέσβη. Πὼς μπορεῖ! Ἐγὼ ἂν ἤμουν θαρρῶ δὲ θᾶθελα πιά τίποτα - τίποτα. Θᾶπερνα τὴν ψυχὴ μου ἔτσι ἐκλεχτὴ κι ἀνώτερη ποὺ θᾶτανε - καὶ θὰ πῆγαινα αἰώνια μονάχη - νὰ ἀναθυμοῦμαι τὰ ὅσα εἶδανε τὰ μάτια μου. . . Καὶ μᾶς μιλοῦσε τόσο ἀπλᾶ γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστά, ἐνῶ τόσο θὰ τὰ αἰσθάνθηκε. . .

— Ὅταν πῆγα στὴ Φλωρεντία, στό μουσεῖο, κ' ἔφτασα μπροστὰ

στη «Σάλα Boticelli» πὼς ἔτρεμε ἡ καρδιά μου, καὶ στάθηκα λίγο στὸ κατῶφλι, κλειόνοντας τὰ μάτια μου, γιατί τὸ βάρος τῆς ἀναπόλαυστης ἀκόμα εὐτυχίας μ' ἔκανε νὰ τρέμω.

— Ἔτσι μᾶς μίλησε γιὰ ὅλα. Καὶ τὸν ἀκούαμε ἡμεῖς καὶ σωπαίγαμε, καὶ κάποτε δειλὰ ἐγὼ τὸν ἀρωτοῦσα, ἀσήμαντες ἐρωτήσεις, γιατί δὲν ἤθελα νὰ πάψει νὰ μιλεῖ τὰ ὥραϊα πράματα... Καὶ πέρασε ἡ ὥρα. Ὁλόκληρο τ' ἀπομεσήμερο, κ' ἡμεῖς ξεχαστήκαμε στὸν κῆπο, καὶ δὲ θυμηθῆκαμε τίποτε ἄλλο. Οὔτε τι λέει, οὔτε τι κάνει ὁ κόσμος μιλήσαμε, ὥς πάντα, ὥς γίνεται πάντα, στοὺς ἐδικοὺς μας τοὺς κύκλους.—

.... Ὅταν φύγαμε, βρεχοῦλίζε—τὸ φεγγάρι κάποτε φανερονόταν μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα—τὸ χῶμα μύριζε διαπεραστικὰ καὶ μεῖς ξεκολουθούσαμε νὰ περπατοῦμε σιγὰ-σιγὰ κάτω ἀπὸ τὶς πυκνὰς πεύκινες δεντροστοιχίες.

Ἄξαφνα δίχως νὰ τὸ θέλω εἶπα :

— Πόσο πρέπει νὰ εἶστε εὐτυχισμένοι τώρα.

Τὸ εἶπα ἔτσι δίχως νὰ σκεφθῶ ἀκολουθόντας ἔτσι δικούς μου λογισμούς.

— Ἐγώ ; καὶ γιατί τάχα ;

— Γιατί εἶδετε τόσα ὥραϊα πράματα ! Θαρρῶ ἐγὼ ποὺ ἔζησα ὥς τώρα στὸ σπίτι μας μόνο, πὼς ὅποιος μπορέσει μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ξοδεύσει τὰ χρόνια του, αὐτὸς εἶναι ὁ εὐτυχισμένος τῆς ζωῆς.

Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ τοῦ δώσει καλῆτερο ὁ κόσμος ;

— Ἕνα μικρὸ σπιτάκι κρυμμένο μέσα σὲ μεγάλα δέντρα καὶ μιὰ γυναίκα ποὺ νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ὁ Μίμης γέλασε.

— Κ' εἶναι δύσκολο τάχα αὐτό ;

— Ἀδύνατον ! Ὅπως ἐγὼ τὴ φαντάζομαι τὴν εὐτυχία αὐτὴ . . .

Ἀδύνατον ! Μὰ ἐσύ θὰ εἶσαι εὐτυχισμένος . . .

— ὦ, τελείως . . . — εἶπε ἐνθουσιασμένος ὁ Μίμης.

— Καὶ σεῖς Ρίτα ;

— Καὶ γὼ . . . τελείως.